

Openbaar groen gemeente Leudal

Notitie Commissie Fysiek
30 november 2021

Alles komt samen in Leudal

Memo

De bedoeling was een fysieke presentatie te verzorgen voor de leden van de Commissie Fysiek over met name de bomen en de wegbermen in de gemeente Leudal. Waarbij ook extra aandacht zou zijn voor interactie, beantwoorden van vragen en ruimte om specifieke zaken te bespreken. Helaas zijn we, in verband met de aangescherpte Corona-maatregelen, genoodzaakt om u op een andere wijze te informeren. Daarom is deze uitgebreide notitie gemaakt. Hopelijk kunnen we in het voorjaar 2022 weer fysiek bij elkaar komen en kunt u aangeven over welke zaken ten aanzien van bomen, wegbermen en andere zaken in de openbare ruimte u nog een nadere toelichting wenst.

Agenda

1. Opening
2. Aanleiding
3. Waarde Landschap
4. Bomen
5. Wegbermen
6. Stichting IKL
7. Vervolg
8. Afsluiting

1. Opening

- Doel notitie:
 - de ambities van de gemeente Leudal, in relatie tot de openbare ruimte/het openbaar groen, nader toe te lichten;
 - korte toelichting over de waarde van het landschap;
 - informeren over het beleid ten aanzien van gemeentebomen;
 - toelichting stand van zaken 37.000 bomenplan gemeente Leudal;
 - uitleg over het beheer van de wegbermen;
 - consequenties faillissement Stichting IKL.
- Vervolg interactieve sessie voorjaar 2022 (*ovb Corona*)

2. Aanleiding

Bij het maken van deze notitie is o.a. gekeken naar:

- de ambities van de gemeente Leudal (gezonde leefomgeving, vergroenen, verduurzamen);
- Klimaatadaptatie;
- natuurlijke bestrijding Eikenprocessierupsen;
- monitoring wegbermen (door Studiegroep Leudal en IVN);
- 1,1 miljoen bomenplan Provincie Limburg;
- faillissement van Stichting IKL;
- Vragen Commissie Fysiek;
- Meldingen van inwoners.

3. Waarde Landschap

Onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek en Wageningen University & Research om natuurlijk kapitaal te meten.

- In opdracht van het ministerie LNV
- Vraag: “Wat is ons landschap in Nederland waard?”
- De waarde van het landschap biedt mogelijkheden om de Sustainable Development Goals (SDG's / duurzame ontwikkelingsdoelen) beter in beeld te brengen
- Betreft natuurlijke kapitaalrekeningen (de producten en diensten die het landschap levert)
- Géén intrinsieke waarde van natuur (*dus geen verkoopwaarde!*)

3. Waarde Landschap

Voor het bepalen van de kapitaalrekeningen is gekeken naar:

- ecosysteemtypen (bv. bos, heide, akker, strand of woonwijk);
- gebruik van de natuur door de mens;
- ecosysteemdiensten (*functies landschap*): akkerbouwgewassen, veevoer, hout (=productiediensten); luchtfiltratie, koolstofvastlegging in biomassa, waterzuivering en bestuiving (=regulerend); recreatie in de natuur, natuurtoerisme, voorzieningen die de natuur biedt op het gebied van wonen (=cultureel).

3. Waarde Landschap

Ecosysteemdiensten

Totale aanbod van diensten door ecosystemen geleverd

(Bron: CBS)

5.1.1 Aanbod van ecosysteemdiensten (fysieke eenheden)

	2013	2015	2018
Voedselgewassen akkerbouw (kton)	15.475	15.401	15.699
Voedselgewassen tuinbouw (kton)	2.239	1.548	1.423
Bollenteelt (kton)	193	200	186
Veevoedergewassen gras (kton)	8.239	8.891	7.746
Veevoedergewassen mais (kton)	10.477	8.075	8.306
Houtproductie (1000 m ³)	1.124	1.110	1.069
Waterzuivering (mln m ³)	413	416	429
Luchtfiltratie (ton PM _{2.5})	23.193	18.302	18.834
Wereldwijde klimaatregulatie (kton C)	827	827	827
Bestuiving (kton)	334	364	347
Regenwater regulatie (mln liter in 1 uur)	944.339	943.081	940.967
Kustbescherming (ha)	35.651	35.034	36.073
Lokale klimaatregulatie (reductie in °C)	0,7	0,6	1,3
Natuurrecreatie (mln km wandelen)	.	4.363	4.811
Natuurtoerisme (x1000 overnachtingen)	68.789	69.982	90.240

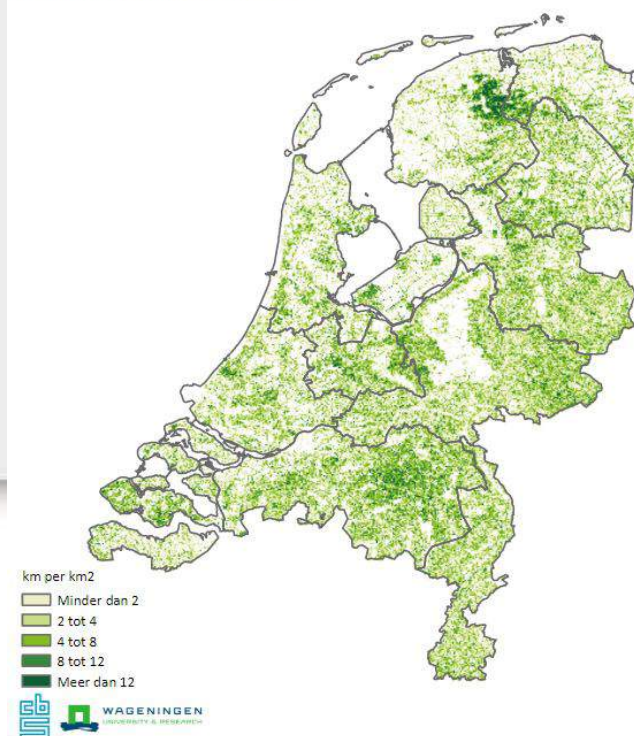

3. Waarde Landschap

De aanwezigheid van lijnvormige landschapselementen, zoals heggen, houtwallen, singels en bomenrijen, is een belangrijke kwaliteitsindicator van het Nederlandse landschap

(Bron: CBS)

3.2.1.2 Dichtheid van heggen en andere lijnvormige landschapselementen, 2018

3. Waarde Landschap

Lijnvormige landschapselementen

Heggen, houtwallen, singels en bomenrijen zijn vaak kenmerkende elementen van de verschillende landschapstypen in Leudal.

Daarnaast spelen ze ook een grote rol bij de biodiversiteit:

- rust- en verblijfplaatsen;
- voedselaanbod;
- verplaatsingsroutes (bv. voor vleermuizen);
- bestuiving;
- natuurlijke plaagbestrijding.

In de afgelopen eeuw zijn veel lijnvormige landschapselementen verdwenen.

3. Waarde Landschap

Kaart omgeving Hunsel omstreeks 1900

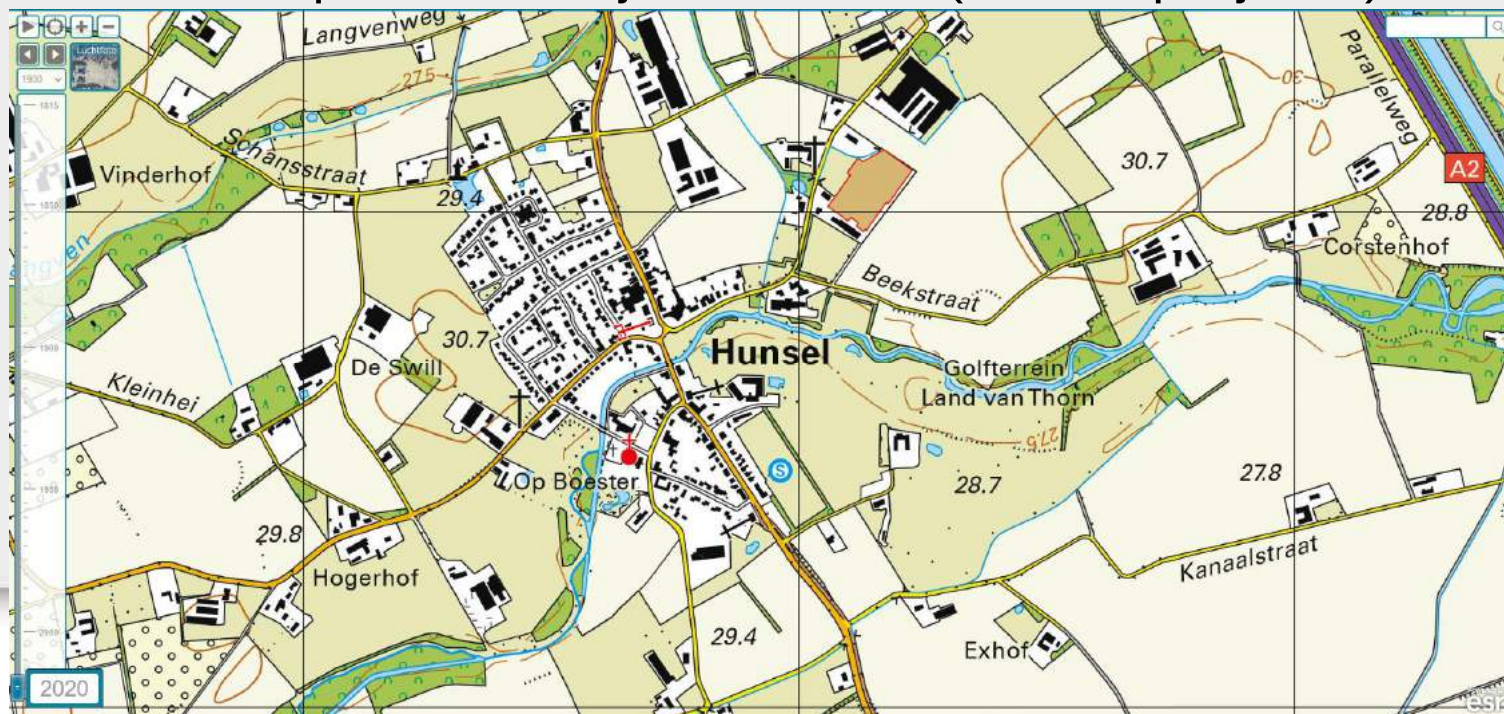
(Bron Topotijdreis)

3. Waarde Landschap

Kaart omgeving Hunsel heden

Het landschap is aanzienlijk veranderd. (Bron Topotijdreis)

3. Waarde Landschap

Conclusie onderzoek Centraal Bureau voor de Statistiek en Wageningen University & Research, o.a.:

- in 2018 was de totale waarde van alle ecosystemen in Nederland op basis van de ecosysteemdiensten 869 miljard Euro;
- Waarde Landschap/Groen = 2,0 % Bruto Binnenlands Product (BBP)

(ter vergelijking waarde totale vleesindustrie Nederland is 1,5 % BBP)

Voor meer informatie: CBS Publicatie “Natuurlijk Kapitaalrekeningen Nederland 2013-2018”, publicatiedatum 31-05-2021

4. Bomen

Items

- 4.1 Ambities gemeente Leudal
- 4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal
- 4.3 Beleidsnotitie kappen gemeentebomen
- 4.4 Vervangen bomen

4.1 Ambities gemeente Leudal

In het Coalitieakkoord Samenspel 2018-2022 zijn de concrete ambities van de gemeente Leudal benoemd.

Onderstaande ambities, die betrekking hebben op de openbare ruimte, het landschap en de natuur, zijn in de volgende sheets nader toegelicht.

- Bevorderen biodiversiteit
- Verduurzamen
- Participatie
- Klimaatadaptatie
- Aanplanten 37.000 extra bomen

4.1 Ambities gemeente Leudal

1 Bevorderen biodiversiteit

We willen graag de biodiversiteit bevorderen door o.a.:

- toepassen meer diversiteit planten- en boomsoorten (tevens minder vatbaar voor ziekten/plagen en veranderend klimaat);
- toepassen planten- en boomsoorten die bijdragen aan verbeteren van het leefgebied van verschillende diersoorten (zoals waardplanten voor vlinders en bijen);
- natuurlijke inrichting en extensief beheer van o.a. bovengrondse hemelwaterinfiltratievoorzieningen en overhoeken (voorbeeld extensieve gras/kruidenvegetatie bij het gemeentehuis);

4.1 Ambities gemeente Leudal

1 Bevorderen biodiversiteit

We willen graag de biodiversiteit bevorderen door o.a. (vervolg):

- toepassen van streekeigen en inheemse planten- en boomsoorten, met name in het buitengebied (inheemse soorten maken vaak deel uit van het leefgebied van een groot aantal diersoorten);
- aanleggen en herstellen van landschapselementen, zoals gemengde hagen, eeuwige vrijgezellen, bomenrijen (bv. aangeplante gemengde haag Oude Weerterweg Grathem ten behoeve van leefgebied patrijzen);

4.1 Ambities gemeente Leudal

1 Bevorderen biodiversiteit

We willen graag de biodiversiteit bevorderen door o.a. (vervolg):

- toepassen natuurvriendelijk bermbeheer en begrazingsbeheer (drukbegrazing met een schaapskudde);
- stimuleren van inwoners en bedrijven door o.a. verzorgen cursus biodiversiteit (2 keer plaatsgevonden in februari 2021) en webinar voor ondernemers bedrijventerrein Ittervoort (plaats gevonden op 6 juli 2021).

4.1 Ambities gemeente Leudal

Cursus biodiversiteit februari 2021 (meer dan 60 deelnemers)

(Online) cursus biodiversiteit in jouw tuin – alleen voor inwoners van gemeente Leudal

[Home](#) / [Buitenkracht](#) / [Agenda](#) / [\(Online\) cursus biodiversiteit in jouw tuin - alleen voor inwoners van gemeente Leudal](#)

Deze cursus is VOL wegens groot succes wordt er nog een cursus aangeboden in uw gemeente. [Klik hier om naar de aanmeldpagina van de volgende cursus.](#)

Groen Hart Leudal en Stichting IKL slaan handen ineen.

Het Limburgse landschap heeft een zeer hoge diversiteit aan flora en fauna. Maar het gaat slecht met de biodiversiteit in Limburg. Sterker nog, het gaat slecht met de biodiversiteit op onze aarde. Dit heeft grote gevolgen voor onze samenleving: soorten sterven uit, plagen krijgen meer grip en natuurlijke bestrijders verdwijnen uit de woonwijken en uit het landschap. Onder het mom van 'verandering begint bij jezelf' nemen wij je graag mee naar jouw eigen tuin. Met soms kleine ingrepen kun je in jouw tuin een waar verschil maken voor de biodiversiteit! Dit zorgt voor de komst van veel meer leven in jouw tuin. Vogels, zweefvliegen, bijen en hommels. En die slakken op hortensia's, rupsen op boerenkool en bladluizen in jouw roos? Met het juiste beheer heb je hier aanzienlijk minder last van. En dat zonder gif of andere troep. Deze cursus is voor jou, om toe te passen in je eigen tuin of je eigen omgeving. Van elk formaat; van 10 m² tot grote landgoedtuinen met vele hectares en van groenstrook tot park.

Voor wie?

Deze basis cursus is voor alle inwoners van de gemeente Leudal die iets willen leren over biodiversiteit in hun eigen tuin of buurt. Het is een instapcursus waarvoor je geen uitgebreide voorkennis nodig hebt. In deze cursus nemen we je mee naar een andere manier van tuinieren. Dit heeft naast de verhoging van biodiversiteit nog meer voordelen. Je tuin houdt meer water vast, waardoor je minder hoeft te sproeien en dus geld bespaart. Daarnaast zorgt groen ervoor dat tijdens warme dagen de temperatuur in je tuin met een aantal simpele tips tot wel 3 graden (soms nog wel meer) kan dalen. Dit is maar een kleine greep uit hetgeen we bespreken in de cursus. Tijdens de cursus is er ruimte voor vragen, die wij beantwoorden. Als er tijd en behoefte is aan de gang op een onderwerp zullen we hier zeker op ingaan.

Datum + Locatie

- ma. 8 feb 2021 19:30 - 21:30

Alles komt samen in Leudal

4.1 Ambities gemeente Leudal

2 Verduurzamen

Verduurzamen mogelijk maken door o.a.:

- géén chemische bestrijdingsmiddelen meer toepassen in de openbare ruimte en op sportaccommodaties (zoals vroeger chemische onkruidbestrijding op verhardingen en grassportvelden);
- meststoffen voor de grassportvelden moeten van organische oorsprong zijn en vrij zijn van dierlijk mest;
- toepassen plantmateriaal wat duurzaam is geteeld (Milieukeur);

4.1 Ambities gemeente Leudal

2 Verduurzamen

Verduurzamen mogelijk maken door o.a. (vervolg):

- deel bedrijfsvoertuigen Eigen Dienst vervangen door elektrische voertuigen (uitvoering organisatiebreed vervoersplan, in week 46 zijn een aantal elektrische voertuigen uitgebreid getest);
- materieel en materiaal Eigen Dienst verduurzamen (zoals kettingzagen met benzinemotor vervangen door elektrische kettingzagen of handzagen).

4.1 Ambities gemeente Leudal

3 Participatie

Participatie levert géén kostenbesparing op omdat het een zeer klein aandeel betreft van het totale areaal en de gemeente Leudal participatie faciliteert (*faciliteren kost vaak ook geld*).

Wat levert participatie wel op:

- sociale cohesie bevorderen tussen inwoners;
- betrokkenheid vergroten van inwoners met hun directe leefomgeving;
- waardering voor de openbare ruimte bevorderen.

4.1 Ambities gemeente Leudal

3 Participatie

- De afgelopen 5 jaar zijn ruim 120 zelfbeheerovereenkomsten afgesloten met inwoners (plantsoen voor woning, groep bewoners onderhouden een deel van het openbaar groen in de straat of een buurttuin)
- Bij reconstructies en civiel- of cultuurtechnische projecten worden vaker haal- en brengsessies georganiseerd (inwoners en ondernemers laten meedenken bij de inrichting van de openbare ruimte. Voorbeelden: Leeuwenbekstraat Ittervoort; Kruidenbuurt Haelen; Centrumplan Heythuysen)

4.1 Ambities gemeente Leudal

3 Participatie

Faciliteren van zelfbeheer kan bijvoorbeeld door:

- ophalen en afvoeren groenafval afkomstig van het jaarlijks onderhoud;
- leveren plantmateriaal voor inboet, of omvormen van verouderde plantsoenen;
- beschikbaar stellen handgereedschappen en kruiwagens voor bijvoorbeeld een werkdag.

4.1 Ambities gemeente Leudal

3 Participatie

Aandachtspunten:

- géén zelfbeheer aan bomen: in verband met de wettelijke zorgplicht ten aanzien van bomen en aansprakelijkheid wordt het onderhoud van bomen altijd door, of in opdracht van, de gemeente Leudal uitgevoerd;
- tijdelijkheid: als inwoners verhuizen of het onderhoud niet meer kunnen of willen uitvoeren, gaat het onderhoud weer terug naar de gemeente Leudal.

4.1 Ambities gemeente Leudal

3 Participatie

Voorbeeld: Speel- en ontmoetingsplek Roorstraat Baexem

4.1 Ambities gemeente Leudal

3 Participatie

Voorbeeld: Werkdag Oad Prinse Bóngerd Heythuysen (23 oktober 2021)

4.1 Ambities gemeente Leudal

4 Klimaatadaptatie

Concrete maatregelen die worden genomen zijn o.a.:

- toepassen van planten- en boomsoorten die minder vatbaar zijn voor extreme weersomstandigheden (*we merken dat de laatste jaren de conditie en vitaliteit van met name de zomereik, beuk en berk in de landschappelijke beplantingen is verminderd*);
- aanleg Klimaatbuffer Heijkersbroek te Ell;
- Het hemelwater wat terecht komt in de openbare ruimte (op de verhardingen) afkoppelen en realiseren van bovengrondse hemelwaterinfiltratievoorzieningen.

4.1 Ambities gemeente Leudal

4 Klimaatadaptatie

Klimaatbuffer Heijkersbroek te Ell

Het Heijkersbroek is gelegen in het dal van de Tungalroyse beek, op de overgang van hoger gelegen delen met landbouwactiviteit en bebouwing naar het lager gelegen beekdal. Het gebied was voorheen een moeras dat, door het kanaliseren van de Tungalroyse beek, pas in de jaren '50 kon worden ontwaterd. Dit maakt het Heijkersbroek een geschikt gebied om een klimaatbuffer aan te leggen. Een klimaatbuffer is een gebied waar de natuurlijke sponswerking van het landschap meer ruimte krijgt. Regenwater wordt bij piekbuien langer vastgehouden en verdwijnt langzaam in de ondergrond.

4.1 Ambities gemeente Leudal

4 Klimaatadaptatie

Klimaatbuffer Heijkersbroek te Ell

Door de klimaatbuffer is ook een vlonderpad aangelegd.

4.1 Ambities gemeente Leudal

5 Aanplanten 37.000 extra bomen

De gemeente Leudal gaat voor elke inwoner een extra boom planten. Dit naar aanleiding van de ambitie van de provincie Limburg om voor elke Limburger een extra boom te planten, zoals is vertaald in het 1,1 miljoen bomenplan van de provincie Limburg.

De gemeente Leudal heeft deze ambitie vertaald in het 37.000 bomenplan gemeente Leudal.

Onder 4.2 (37.000 bomenplan gemeente Leudal) wordt hier nader op ingegaan. Het 37.000 bomenplan gemeente Leudal is tevens bijgevoegd.

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Onderstaande zaken worden in de volgende sheets nader toegelicht:

- aanplanten van 37.000 extra bomen in de periode 2021-2028
- opgesteld plan periode 2021-2022 (1^e fase)
- subsidieregeling provincie Limburg
(<https://prvlimburg.bbvms.com/view/default/3499142.html>)
- subsidieaanvraag provincie Limburg (november 2020)
- uitvoering 2021-2022

#1MILJOENBOMENPLAN

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

- Aandachtspunten:
 - zowel bomen als mede bosplantsoen vallen onder de subsidieregeling van de provincie Limburg (dus het gaat hierbij niet alleen om de aanplant van bomen, maar ook het aanplanten van bosplantsoen (*struiken, meestal vanaf maat 80/100 cm*), wel met als doel dat deze beplanting kan uitgroeien tot robuuste groenelementen);
 - landschap (de locatie van aanplant moet passend zijn in het betreffende landschapstype);

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

- Aandachtspunten (vervolg):
 - rekening houden met andere ontwikkelingen (zoals: energietransitie; transitie landbouw; herontwikkeling voormalige sportaccommodaties; Buitengebied in Beweging; Omgevingswet; reconstructies en civiel/cultuurtechnische projecten);
 - KLIC (rekening houden met ondergrondse infrastructuur, in de openbare ruimte komen veel kabels en leidingen voor, bomen hebben een goede ondergrondse groeiplaats nodig om te kunnen uitgroeien tot een volwassen boom);

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

- Aandachtspunten (vervolg):
 - aangrenzende eigenaren (o.a. inwoners/agrariërs, afstand van bomen tot de erfgrans, rekening houden met mogelijk toekomstige hinder);
 - afwaardering grond (maakt geen deel uit van de subsidieregeling van de provincie Limburg, extra kosten bij bijvoorbeeld omzetten van landbouwgrond naar natuur).

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

- Focus 1^e fase van het 37.000 bomenplan met name in de kernen en kernrandzones.
- In het bij de provincie Limburg ingediend 37.000 bomenplan gemeente Leudal is uitgegaan van de aanplanten van 14.402 stuks bomen/bosplantsoen.
- Uitvoering van een deel van de projecten uit het 37.000 bomenplan gemeente Leudal is opgenomen in Jaarprogramma 2021 van Stichting IKL.

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Opgenomen in het 37.000 bomenplan gemeente Leudal en aanplanten plantseizoen 2021-2022:

- aanplantregeling: 16 aanmeldingen (1.800 m² bosplantsoen, 300 m¹ gemengde haag, 250 fruitbomen, 8 bomen);
- eeuwige vrijgezellen: 10 locaties (20 bomen);
- vergroening dorpskernen en mantels: (132 bomen, 100 m² bosplantsoen);
- aanplant tbv patrijzen kernleefgebied: (100 m¹ gemengde haag en 100 m² bosplantsoen);

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Opgenomen in het 37.000 bomenplan gemeente Leudal aanplanten plantseizoen 2021-2022 (vervolg):

- dorpsgaard/voedselbos: (40 m2 bosplantsoen, 200 m1 gemengde haag, 30 fruitbomen);
- herdenkingsbosjes: (50 fruitbomen, 50 bomen);
- vergroenen schoolplein: (4 bomen);
- vergroening van boerenerven (3 bomen, 30 fruitbomen, 50 m1 gemengde haag, 40 m2 bosplantsoen).

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Reeds aangeplant 2020/2021:

- Oad Prinse Bóngerd Heythuysen (560 stuks gemengd fruit (bessen) tbv fruithagen, 20 hoogstamfruitbomen, 4 bomen (1 noot en 3 lindes), 80 stuks bosplantsoen tbv struweel, 60 laagstamfruitbomen);
- Gemengde haag Oude Weerterweg Grathem (560 stuks bosplantsoen tbv gemengde haag en 1 lindeboom).

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Oad Prinse Bóngerd Heythuysen

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Potentiële projecten:

- aanplant soortenbos Houtrustlaan Haelen (op de voormalige tennisaccommodatie Houtrustlaan);
- bosaanplant landbouwperceel Strubben Roggel (grenzend aan bos- en natuurgebied Asbroekerheide);
- aanplant voormalige voetbalvelden Nunhem (Stichting IKL heeft op basis van een bewoners- en stakeholders bijeenkomst 3 alternatieven uitgewerkt, deze zijn door de Dorpsraad Nunhem met de inwoners besproken).

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Traject subsidieaanvraag bij Provincie Limburg:

- 6 november 2020: aanvraag ingediend bij de provincie Limburg
- 1 februari 2021: verzoek ontvangen om aanvullende gegevens
- 12 februari 2021: brief verstuurd met aanvullende gegevens
- 16 februari 2021: verdaging beslissing subsidie aanvraag met 12 weken
- 2 juni 2021: verzoek ontvangen om aanvullende gegevens
- 7 juli 2021: brief verstuurd met aanvullende gegevens, teleurstelling over procesverloop en voorgestel gedaan
- 1 september 2021: afwijzing subsidieaanvraag

4.2 37.000 bomenplan gemeente Leudal

Hoe nu verder?

Stichting IKL heeft het 37.000 bomenplan opgesteld en een groot deel van de genoemde projecten maken onderdeel uit van het Jaarprogramma van Stichting IKL.

Zoals allen wel bekend heeft de rechtbank op 6 juli 2021 Stichting IKL failliet verklaard. (Onder 6 wordt hier nader op ingegaan)

Stichting IKL maakt een doorstart als onderdeel van VivaraPro.

Bij VivaraPro is inmiddels opgevraagd de concrete uitgewerkte plannen, met betrekking tot het 37.000 bomenplan gemeente Leudal, uit het archief van Stichting IKL.

4.3 Beleidsnotitie kappen gemeentebomen

Aanleiding

- Meldingen hinder van bomen (o.a. bladval, bladluizen, hooikoorts en schaduwwerking in relatie tot zonnepanelen)
- Wenselijk toetsingskader voor objectieve afweging
- Illegale kap van gemeentebomen door derden
- (rigoureuus) Snoeien van gemeentebomen door derden

4.3 Beleidsnotitie kappen gemeentebomen

Uitgangspunten

- Kappen alleen bij afkeur in verband met boomveiligheid, of er moet sprake zijn van een goedgekeurde Omgevingsvergunning of Bestemmingsplan
- Bij hinder worden géén gemeentebomen gekapt
(Hinder o.a. blad-, vrucht-, en bloesemval; schaduwwerking; hooikoorts; eikenprocessierupsen; bladluizen)
- Altijd herplanten bomen (binnen 3 jaar)
- Bij herplant landschapselementen geldt minimaal 150% groter

4.4 Vervangen bomen

- Bezuinigingsopgaven 2014 - 2016 (in deze periode was geen geld voor het vervangen van bomen)
- Beheerplan Groen en Wegen 2018-2022 (actueel)
- Krediet vervanging bomen (vastgesteld op basis van de levensduurbenadering)
- Uitgangspunt: altijd herplanten als een gemeenteboom wordt verwijderd (als dit niet kan ter plaatse, dan een geschikte locatie zoeken in de directe nabijheid)

4.4 Vervangen bomen

Aandachtspunten

- Ruimte ondergrondse groeiplaats (o.a. kabels en leidingen)
- Afstand tot de erfgrans, het Burgerlijk Wetboek geeft aan 2,0 meter voor bomen (in de APV is opgenomen dat voor gemeentebomen geldt een afstand van 0,5 meter)
- Eigenschappen boomsoort (o.a. vruchtval, omvang volwassen boom, geschikt voor stedelijke omgeving)
- Groeiplaats (o.a. verharding, beplanting, grondsoort, grondwaterstand, klimaatadaptatie)

4.4 Vervangen bomen

Voorbeeld waar geen bomen meer geplant kunnen worden

Burgemeester Haffmansstraat Heibloem

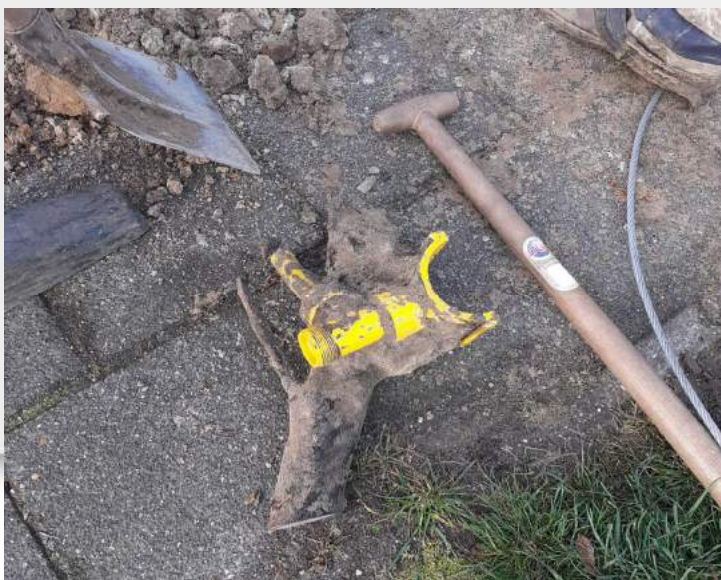
- Reconstructie straat (vervangen riolering)
- Bestaande bomen zouden gehandhaafd blijven, maar zijn toch verwijderd ivm schade aan ondergrondse infrastructuur
- Nieuwe plantgaten gemaakt, maar door aanwezigheid van te veel kabels en leidingen kunnen hier géén nieuwe bomen geplant worden (om schade te voorkomen)
- Alternatieve plantlocatie in directie nabijheid voor aanplant 5 bomen (Pater van Donstraat / Sint Isidoorstraat)

4.4 Vervangen bomen

Burgemeester Haffmansstraat Heibloem

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is schade geconstateerd aan de huisaansluiting gasleiding en wortelgroei kruipruimte van een woning

4.4 Vervangen bomen

Burgemeester Haffmansstraat Heibloem

Rondom de kabels en leidingen is de grond verwijderd met een speciale zuigwagen

4.4 Vervangen bomen

Burgemeester Haffmansstraat Heibloem

Uiteindelijk bleek dat enkele bomen, door de aanwezigheid van een groot aantal kabels en leidingen, niet op de gewenste plaats geplant konden worden.

Op korte termijn worden ter hoogte van de Pater van Donstraat / Sint Isidoorstraat vervangende bomen geplant. In de betreffende plantvakken in de Burgemeester Haffmansstraat worden enkele solitaire sierheesters geplant.

5. Wegbermen

Maaien gemeentelijke wegbermen en sloten

5. Wegbermen

De uitgangspunten voor het uitvoeren van het onderhoud van de gemeentelijke wegbermen en sloten zijn:

- kwaliteitsniveau B (CROW);
- de (verkeers-)veiligheid moet geborgd worden (o.a. voldoende zicht op kruisingen van wegen);
- borgen functies wegbermen en sloten (o.a. uitwijkmogelijkheden, afwatering van de weg, hemelwaterinfiltratie);
- bevorderen biodiversiteit (door maaien en afvoeren);
- voorkomen houtopslag in bermen en sloten;
- stimuleren natuurlijke bestrijding eikenprocessierupsen.

5. Wegbermen

Werkwijze

Maaien bermen

- 1^e maaibeurt in mei/juni, 1werkbreedte maximaal 1,0 meter, maaien en afvoeren (startmoment afhankelijk van groeiseizoen)
- 2^e maaibeurt in periode oktober-december (bermen worden volledig gemaaid, maaien en afvoeren)
- In verband met de verkeersveiligheid kan incidenteel in het groeiseizoen een aantal wegbermen extra gemaaid worden

5. Wegbermen

Werkwijze

Maaien sloten

- In de periode oktober-december worden alle sloten uitgemaaid en het maaisel wordt afgevoerd (werkzaamheden worden uitgevoerd in combinatie met het maaien van de wegbermen)
- Duikers (verbindingen onder de weg of inritten) moeten gecontroleerd worden zodat de doorvoer gewaarborgd is

5. Wegbermen

Waterschap Limburg

De sloten en lossingen, eigendom van het Waterschap Limburg, worden door het Waterschap Limburg zelf onderhouden. Wel heeft de aangrenzende perceeleigenaar “Ontvangstplicht” van het vrijkomende maaisel. Door de gemeente Leudal wordt het maaisel van de sloten en lossingen van het Waterschap Limburg in de kernen opgeruimd en afgevoerd.

5. Wegbermen

Begrazingsbeheer

Op een aantal locaties in de gemeente Leudal wordt ook begrazingsbeheer toegepast.

5. Wegbermen

Begrazingsbeheer

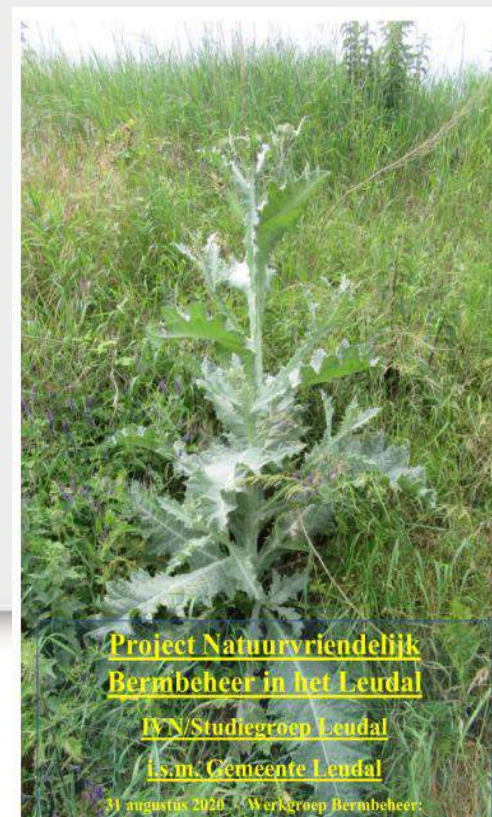
Begrazingsbeheer door een Natuurbeheerder met een schaapskudde wordt uitgevoerd in:

- de grotere bovengrondse hemelwaterinfiltratievoorzieningen (buffers Noorderbaan Heythuysen, buffers bij bedrijventerrein Ittervoort, buffer Kallestraat Hunsel, buffer bedrijventerrein Bevelantstraat Roggel);
- de gemeentelijke bos- en natuurterreinen (zoals landschapspark Eykerstokweg te Heythuysen, geluidswal Napoleonsweg Haelen, natuurweide Sebastiaanstraat Ell, patrijzenveld Geusert Heythuysen).

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Door de Studiegroep Leudal en IVN Roermond worden al enkele jaren de bermen in en rondom het natuurgebied Leudal gemonitord. Met name wordt gekeken naar de biodiversiteit van de wegbermen. In overleg met de gemeente Leudal heeft Studiegroep Leudal en IVN Roermond ook gekeken naar andere bermen in de gemeente Leudal.

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Aanleiding o.a.:

- behouden en verbeteren natuurwaarden van wegbermen;
- landelijke afname insecten (soorten en aantallen);
- voorkomen afmaaien zeldzame bloeiende bloemen;
- belang van wegbermen voor o.a. patrijzen en insecten (zoals solitaire bijen);
- voorkomen slachtoffers fauna (zoals hazelworm en levendbarende hagedis).

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Volgens Studiegroep Leudal en IVN Roermond is natuurvriendelijk bermbeheer goed voor:

- voedsel (nectar voor insecten en planten voor rupsen, larven en nimfen);
- variatie (vele weken voedsel beschikbaar);
- veiligheid (voldoende beschutting tussen de opgaande kruiden en grassen);
- voortplanting (voedsel voor nakomelingen en/of nestelmogelijkheden);
- verbinding (tussen grotere natuureenheden, uitwisseling mogelijk).

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Enkele zaken die men tijdens het onderzoek zijn tegengekomen:

Phegeavlinder, waardplant: Bochtige smele

(waardplant: plant waarop eitjes worden afgezet en waarvan de rups, larve of nimf eet)

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Enkele zaken die men tijdens het onderzoek zijn tegengekomen:

Kleine vuurvlinder,

waardplant: Schapenzuring

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Enkele zaken die men tijdens het onderzoek zijn tegengekomen:

- in de vaak schralere bermen komen al veel verschillende soorten planten en dieren voor;
- bermen worden soms ook door bewoners of agrariërs zelf gemaaid;
- bermen langs landbouwgronden hebben vaak geen grote natuurwaarden door o.a. uitspoeling (kunst)meststoffen.

5. Wegbermen

Onderzoek Studiegroep Leudal en IVN Roermond

Voor een aantal bermen heeft men aanbevelingen gedaan om de biodiversiteit van de berm te vergroten, zoals:

- bermen niet maaien (bv. berm in een bosgebied);
- bermen 1 x per 2 tot 3 jaar maaien (bv. schrale bermen langs onverharde wegen);
- bermen alleen in het najaar maaien (bv. schrale bermen, waar dit geen gevolgen heeft voor de verkeersveiligheid);
- (verkeers-)veiligheid staat echter altijd voorop.

5. Wegbermen

In 2021 heeft een Europese Openbare aanbesteding plaatsgevonden voor het maaien van de bermen en sloten in 2022 en 2023 (met een optie om 2 keer met 1 jaar te verlengen).

6. Stichting IKL

Faillissement Stichting IKL

provincie limburg

6. Stichting IKL

Faillissement Stichting IKL

Op dinsdag 6 juli 2021 heeft de rechtbank Limburg Stichting IKL failliet verklaard. Stichting IKL maakt een doorstart als onderdeel van VivaraPro. VivaraPro ontwikkelt specialistische natuurbeschermingsproducten voor de professionele markt. Inmiddels heeft een eerste kennismaking plaatsgevonden en op 1 december a.s. vindt een vervolggesprek plaats. VivaraPro zal dan terugkoppelen wat ze hebben opgehaald bij de andere voormalige partners van Stichting IKL. De gemeente Leudal zal dan ook concreet de vraag of ze de werkzaamheden van Stichting IKL 1 op 1 kunnen en willen overnemen.

6. Stichting IKL

Visie Landschapsbeheer

Naar aanleiding van het faillissement van Stichting IKL hebben de gezamenlijke terreinbeherende organisaties (TBO's: Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap en Natuurmonumenten) en andere Limburgse natuurorganisaties (zoals IVN) die actief zijn in het landschapsbeheer in de provincie Limburg gesproken met de provincie Limburg. De provincie Limburg heeft een kwartiermaker aangesteld voor het opstellen van de visie Landschapsbeheer. De kwartiermaker heeft ook al gesproken met de gemeente Leudal.

6. Stichting IKL

Visie Landschapsbeheer

Wat vindt de gemeente Leudal belangrijk:

- betrekken en borgen inwoners bij het landschapsbeheer;
- onderhouden uitgebreid netwerk van enthousiaste vrijwilligers die actief zijn in het Landschap;
- borgen van lokale gebiedskennis;
- ophalen, voorbereiden en uitvoeren van verschillende projecten op het gebied van o.a. landschapsbeheer, cultuurhistorie, soortenbescherming, burgerparticipatie, educatie, duurzaamheid en vergroening.

6. Stichting IKL

Consequenties faillissement Stichting IKL

Door het faillissement van Stichting IKL worden de activiteiten die zijn opgenomen in het Jaarprogramma 2021 thans niet meer uitgevoerd.

Onder deze activiteiten vallen ook de werkdagen, instructies, cursussen en ontwerpbijeenkomsten. En tevens het actief uitdragen van het belang van het landschap en de betrokkenheid van inwoners. Om draagvlak te verwerven, nieuwe initiatieven op te halen en steun te verkrijgen bij o.a. de lokale politiek, plaatselijke organisaties en inwoners.

6. Stichting IKL

Consequenties faillissement Stichting IKL

Concreet liggen o.a. onderstaande activiteiten stil:

- viering van Boomfeestdag (er zijn contacten geweest met scholen en potentiële locaties zijn bekeken);
- bloemrijke akkerranden (voor 2022 e.v. jaren);
- herinvulling voormalige voetbalvelden Nunhem (ontwerpsessie heeft plaatsgevonden met bewoners en stakeholders en 3 schetsontwerpen zijn gemaakt);
- uitvoeren reguliere aanplantregeling (16 aanmeldingen waarbij plannen deels zijn uitgewerkt);

6. Stichting IKL

Consequenties faillissement Stichting IKL

Concreet liggen o.a. onderstaande activiteiten stil (vervolg):

- regeling plantenpakketten voor biodiversiteit (voor 3 m2 speciaal voor insecten en een plantenpakket met fruit);
- opstellen aanplantregeling voor voedselbossen;
- patrijzenproject Grathem en Buggenumseveld;
- controleren van vleermuiskasten (die zijn geplaatst ikv natuurlijke bestrijding eikenprocessievlinders);
- plaatsen 3 nestlocaties voor torenvalken en verbeteren leefgebied van de torenvalk;

6. Stichting IKL

Consequenties faillissement Stichting IKL

Concreet liggen o.a. onderstaande activiteiten stil (vervolg):

- in 2021 zijn geen cultuurhistorische werkzaamheden uitgevoerd;
- verbeteren biodiversiteit bij de Sint Petrusmolen in Roggel;
- instructieavond organiseren voor deelnemers aan de aanplantregeling;
- ondersteunen NL-Doet (niet uitgevoerd in mei);
- organiseren “Dorp van de Maand”;
- ondersteunen hakhoutbrigade;

6. Stichting IKL

Consequenties faillissement Stichting IKL

Concreet liggen o.a. onderstaande activiteiten stil (vervolg):

- werkdagen 16 basisscholen (stond gepland periode september-december);
- ondersteuning grote groep actieve en enthousiaste vrijwilligers uit de gemeente Leudal en omgeving (door o.a. geven van kennis en advies, uitlenen van materialen en gereedschappen);
- herhalen cursus “Biodiversiteit in de achtertuin”;
- ondersteunen Landelijke Natuurwerkdag (november).

7. Vervolg

Vragen

Indien er nog vragen zijn naar aanleiding van deze notitie kunt u die rechtstreeks schriftelijk stellen aan de vakafdeling (indien mogelijk binnen 2 weken). Deze vragen worden dan verzameld, de beantwoording wordt afgestemd met de portefeuillehouder en voor de eerstvolgende vergadering van de commissie Fysiek ontvangt u een schriftelijke reactie.

De vragen kunt u sturen naar: I.helwegen@leudal.nl

7. Vervolg

Interactieve sessie

In het voorjaar 2022 willen we graag een vervolg geven aan deze notitie door met u tijdens een reguliere fysieke vergadering van de Commissie Fysiek dieper in te gaan op de genoemde onderwerpen. Uiteraard kunt u dan zelf ook vooraf andere onderwerpen, die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, de gemeentelijke bos- en natuurterreinen en het landschap, inbrengen. Of specifieke locaties, casussen en/of problemen die u graag wilt bespreken.

(onder voorbehoud van de dan geldende Corona-maatregelen)

8. Afsluiting

- Informatie openbaar groen: www.leudal.nl/groenbeheer
- Meldingen openbare ruimte:
 - www.leudal.nl/openbare-ruimte-melding
 - MijnGemeente-APP

**Bedankt voor uw
aandacht**

